

ಬಾವುಟದ ಹಿಂದಿನ ಭಾವಲೋಕ

ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಥನ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಅಮೃತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಧ್ವಜ ನಡೆದುಬಂದ ಹಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅರಿವಿದೆಯೇ? ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಅವಲೋಕನವೂ ಹೌದು. ಅಪ್ಪ-ಮಗಳ ಸಂವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿರುವ 'ಧ್ವಜ ವಿಕಾಸ'ದ ಈ ಕಥನ, ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡವರೂ ಓದಿ ಅರಿಯುವಂತಹದ್ದು.

■ ಗುರು ಪಿ.ಎಸ್

'ಪ್ರತಿ ಸಲ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆನ್ಸ್ ಡೇಗೂ ಮೊದ್ಲು ನಮ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರಿ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯೂಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರ್ತಿರುತ್ತಲ್ಲವು! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವಕ್ಕೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಏನ್ ಸಂಬಂಧ' ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು ಮಗಳು.

'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವಕ್ಕೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ, ಇಂಡಿಪೆಂಡೆನ್ಸ್ ಡೇಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಪುಟ್ಟ' ಎಂದೆ.

'ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿಪ್ಪ...'

'ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಹೊಂದಿರುವ, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಧ್ವಜ ತಯಾರಿಸುವ ದೇಶದ ಏಕೈಕ ಅಧಿಕೃತ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಬೆಂಗಳೂರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಘ...' ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದೆ.

'ನಮ್ಮ, ಕೇಸರಿ, ಬಿಳಿ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಧ್ವಜ ಅಂತಾ ಗೊತ್ತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಫ್ಲಾಗ್ ಹೀಗೇ ಇದೆಯಾ ಅಪ್ಪ...' ಮಗಳ ಪ್ರಶ್ನಾಮುಖ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

'ಇಲ್ಲ ಕಂದ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಧ್ವಜಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಾವುಟಕ್ಕೆ 160 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೆ, ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾರತೀಯರು ರೂಪಿಸಿದ ಧ್ವಜಗಳಿಗೆ 90 ವರ್ಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ...' ಪಾಠ ಮಾಡಲು ಶುರುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ.

'ಬಾವುಟಕ್ಕೂ ಯೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಅಪ್ಪ...'

'ಹೌದು ಮಗಳೇ. ಆಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ, ಆಯಾ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಧ್ವಜವೇ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಕೇತ. ಅದೊಂದು ಆದರ್ಶ, ಅಭಿಮಾನ.

400 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಆಳತೊಡಗಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಈ ಹೋರಾಟ, 1857ರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗೊಂಡಿತು.'

'ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಅಂತಾನೂ ಕರೀತಾರೆ ಅಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪ. ನಾನು ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೀನಿ...'

'ಹೌದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮದೇ ಬಾವುಟ ಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ, ಅಂದ್ರೆ, 1857ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರೇ 'ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತ'ಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬಾವುಟ ರೂಪಿಸಿದರು. ಕೆನಡಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಂತಹ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹುತಶಾಹಿ ದೇಶಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದ ಧ್ವಜದಂತೆಯೇ, ಭಾರತಕ್ಕೂ ಒಂದು ಬಾವುಟ ಕೊಟ್ಟರು.'

'ಹೇಗಿತ್ತಪ್ಪ ಅದು?'

'ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಧ್ವಜದ ಎಡ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್' ಧ್ವಜದ ಚಿತ್ರ, ಬಲ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕಿರೀಟದ ಚಿತ್ರ ಇರುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು.'

'ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದ ಬಾವುಟದಲ್ಲಿ 'ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್' ಧ್ವಜದ ಚಿತ್ರ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಪ್ಪ.'

'ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಗಳೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯ, ಸಿಸ್ಟರ್ ನಿವೇದಿತಾ ಅವರು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬೇರೆ ಧ್ವಜವೊಂದನ್ನು 1904-06ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಬಾವುಟ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ

